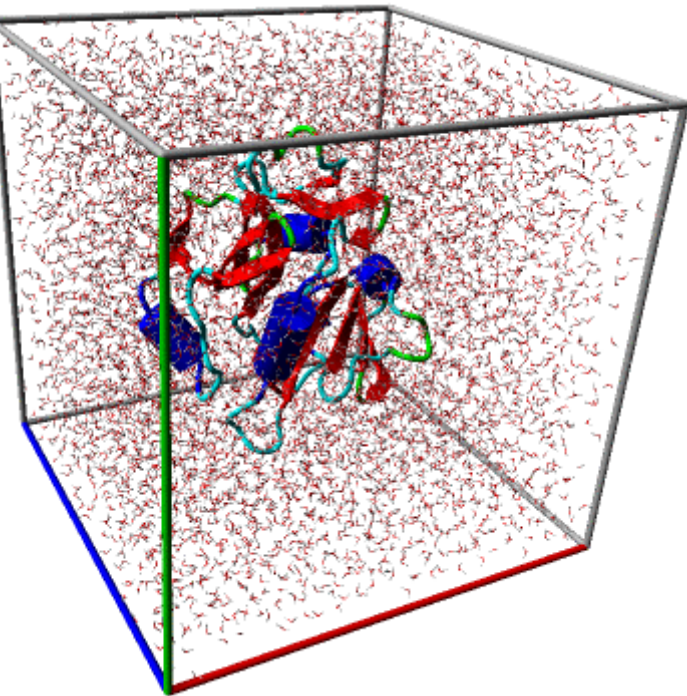

Molekulová dynamika a její využití při studiu efektu mutací

Molekulová dynamika

Forma počítačové simulace, kde atomy vzájemně interagují po daný časový interval na základě aproximací fyzikální chemie.

Původní záměr MD:

oblast teoretické fyziky 50. léta 20. stol.

(Alder and Wainwright, studium tuhých koulí)

Alder, B. J. and Wainwright, T. E. *J. Chem. Phys.* **27**, 1208 (1957)

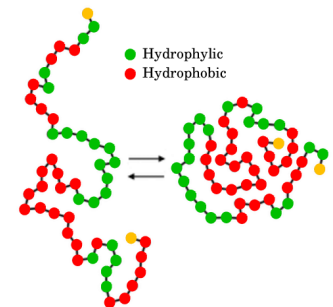
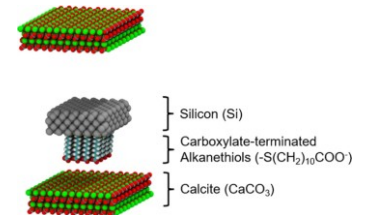
Alder, B. J. and Wainwright, T. E. *J. Chem. Phys.* **31**, 459 (1959)

Současnost:

1. Materiálové vědy a nanotechnologie:
fyzikální vlastnosti nano-systémů

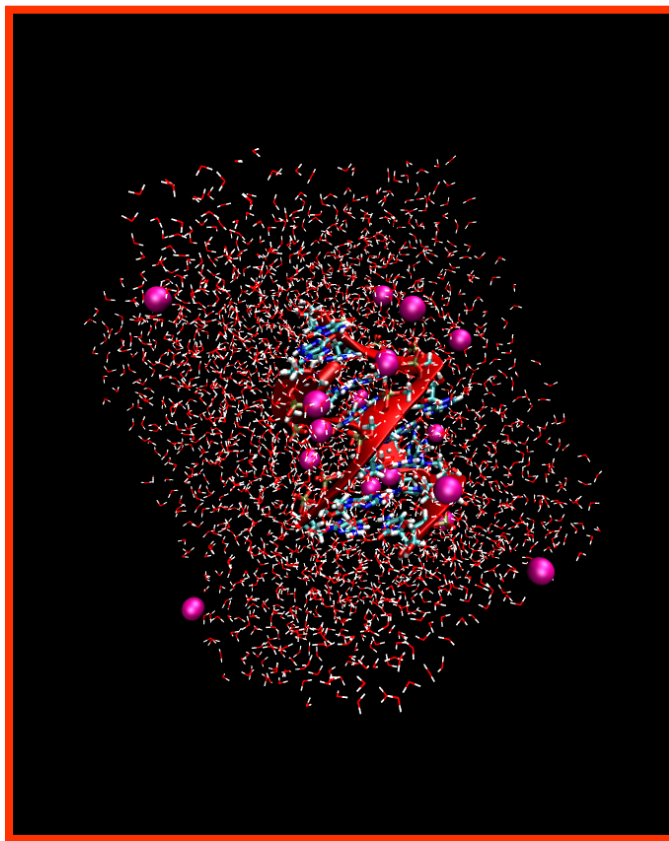
2. Biovědy: Studium konformačních změn molekul (foldování), určení termodynamických veličin, studium elasticity molekul, interakce DNA-protein, protein-léčivo, určené vazebné energie

3. Refinement Xray a Nmr struktur,

Stavění modelu pro simulace: molekula + ionty + voda

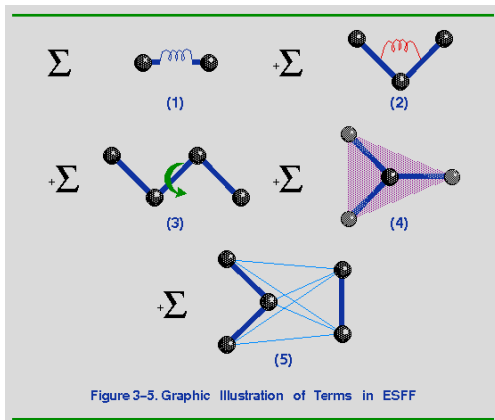

Simulace na klastrech,
Analýzy na lokálních PC.

Systém je popsán pomocí silového pole:

$$\begin{aligned}
 V(r) = & \sum K_b(b-b_0)^2 \\
 & + \sum K_\theta (\theta - \theta_0)^2 \\
 & + \sum (V_n/2)(1 + \cos[n\phi - \delta]) \\
 & + \sum (A_{ij}/r_{ij}^{12}) - (B_{ij}/r_{ij}^6) \\
 & + (q_i q_j / r_{ij})
 \end{aligned}$$

harmonický potenciál chem. vazeb
 harmonický, determinuje změny vazeb.úhlů
 periodický potenciál pro torzní úhly
 Van der Waals člen –Lennard-Jones p.
 Elektrostatická interakce

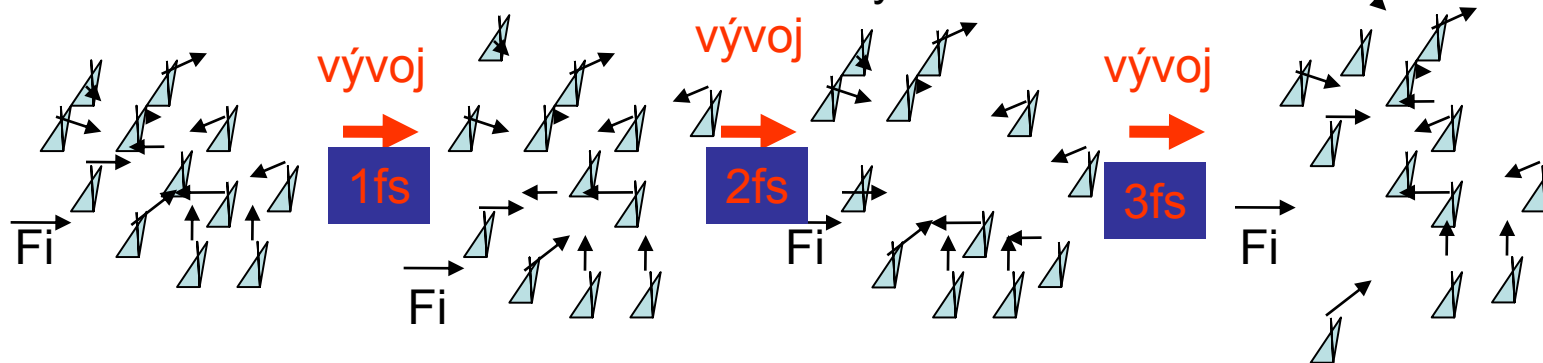

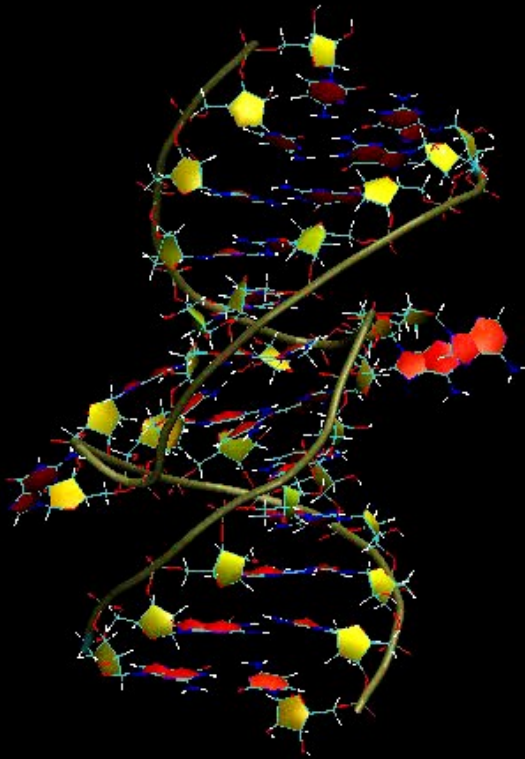
$$\text{Forces: } F_i = -\nabla V(r)$$

$$F_i = m a_i = m d^2r/dt^2$$

Derivace potenciální energie podle souřadnic atomů

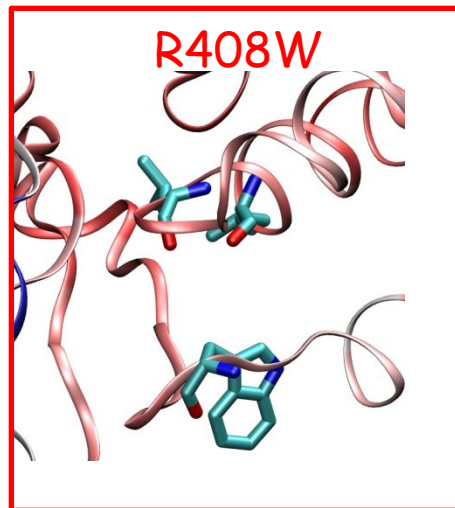
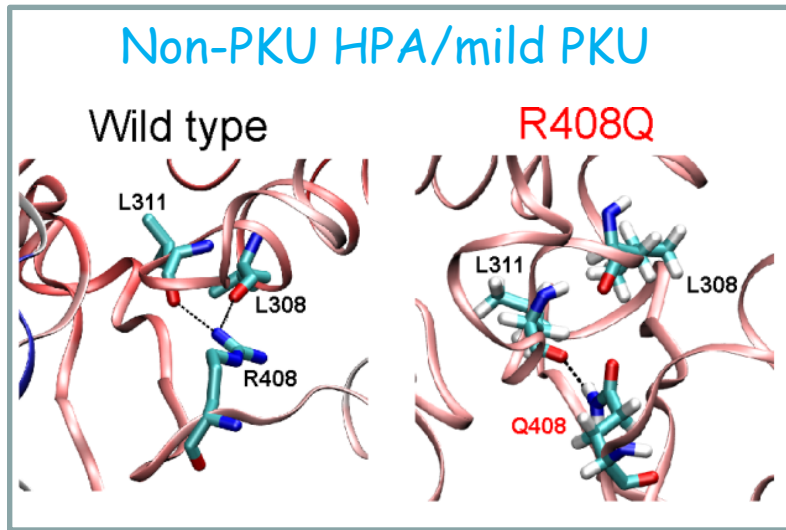
Komplexní systémy MD není možné řešit analyticky
 Integrace Newtonových pohyb rovnic se řeší numericky..
 Metoda konečných diferencí ... řešení v čase $t+\delta t$

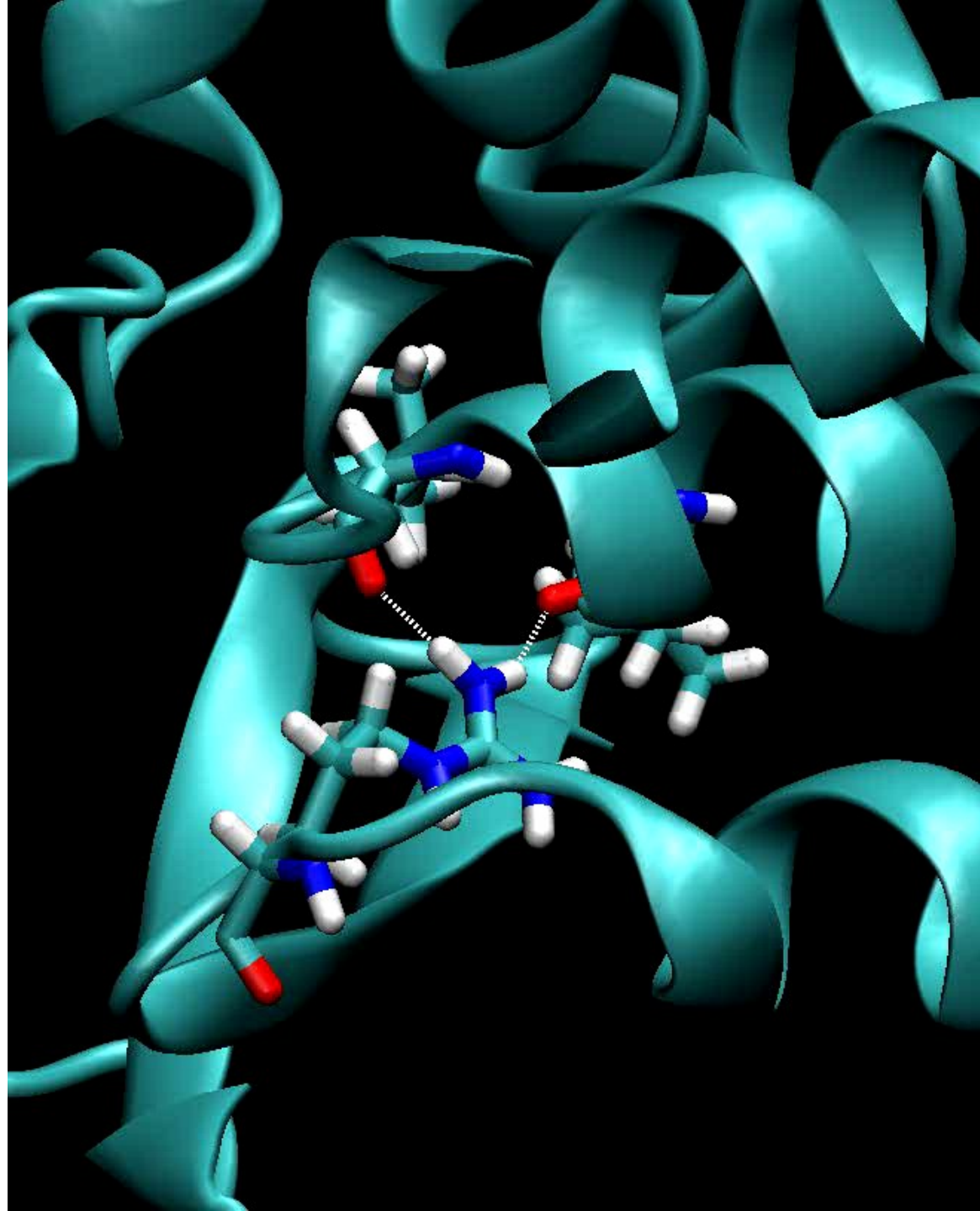

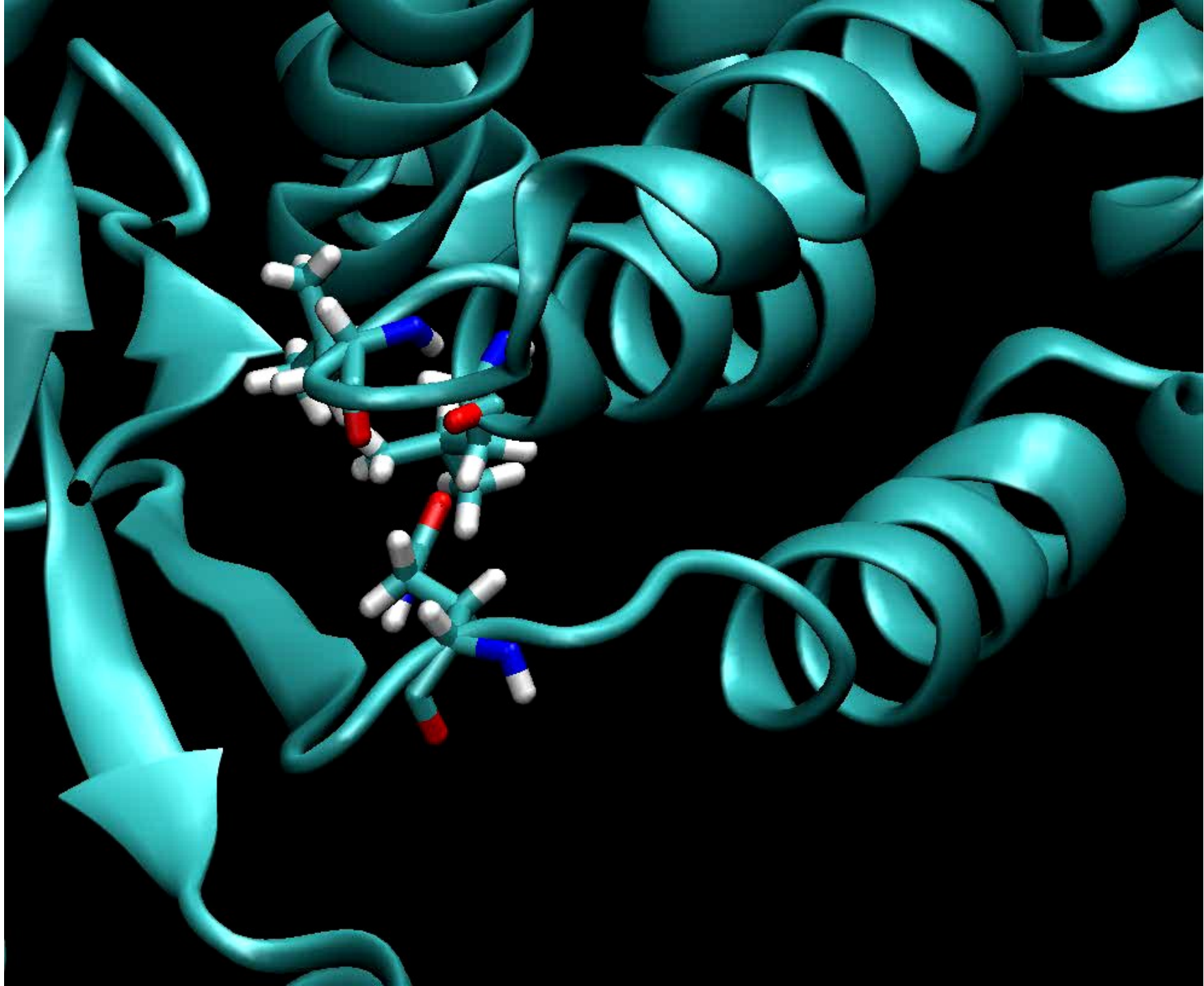
- Studium termodynamických veličin, H , S , G
- Studium interakace s ionty, vodou, ligandem
- Studium flexibility a elasticity molekuly
- Studium dynamiky párů bází
nebo
aminokyselin /mutací

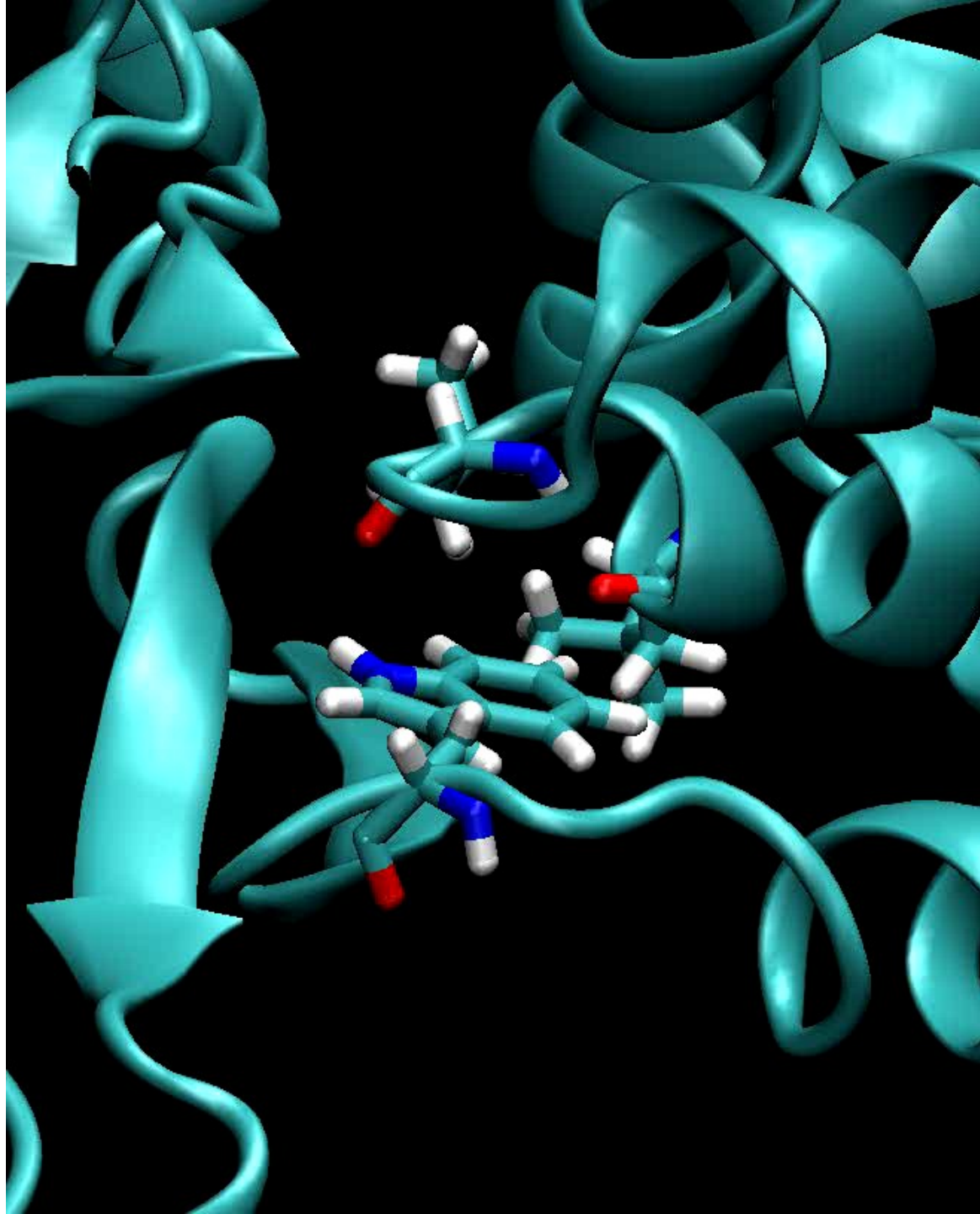
Příklad: Využití MD při studiu PAH mutací

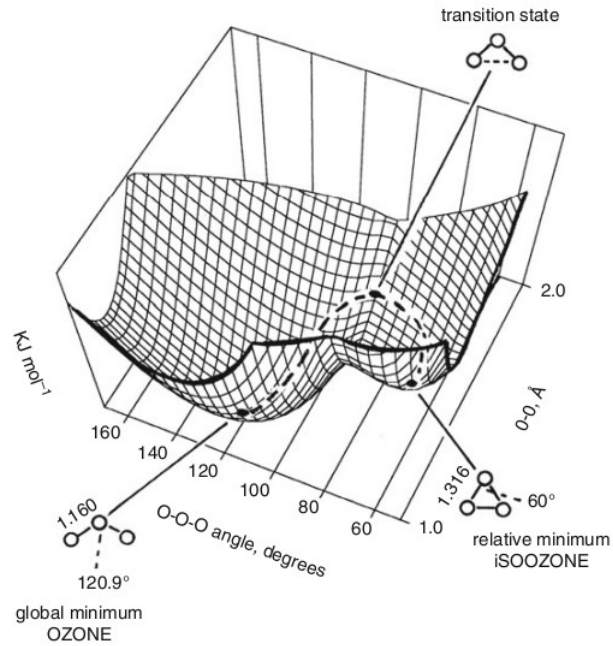

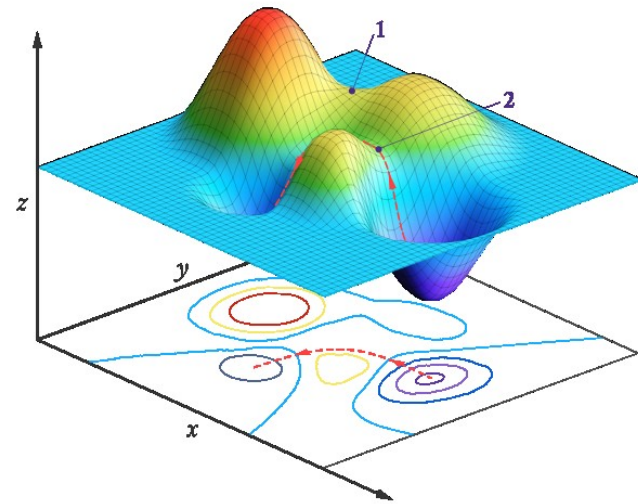
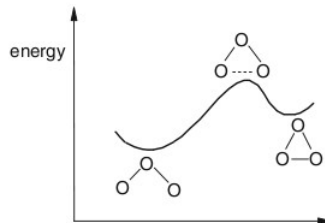
Missense mutací způsobují misfolding

PES - potential energy surface

Závislost energie na geometrii

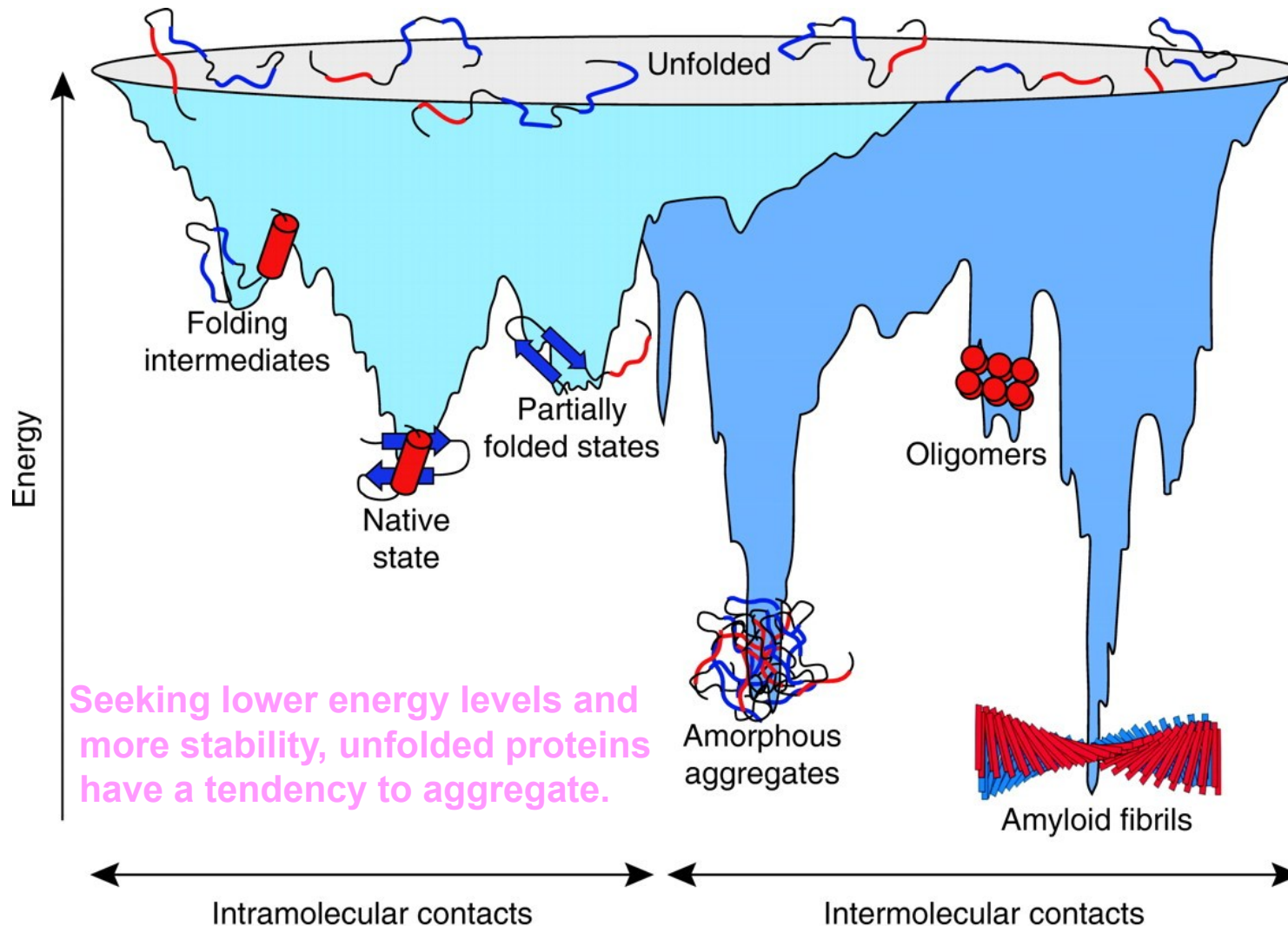

global minimum
OZONE

Protein folding

Energy state of protein folding under physiological and misfolding conditions.

Vznik amyloidních struktur

Propagace konformačních změn – Patologicky konformovaný protein indukuje změnu konformace i u normálně konformovaného proteinu. Tento mechanismus se uplatňuje především u [prionových](#) onemocnění.

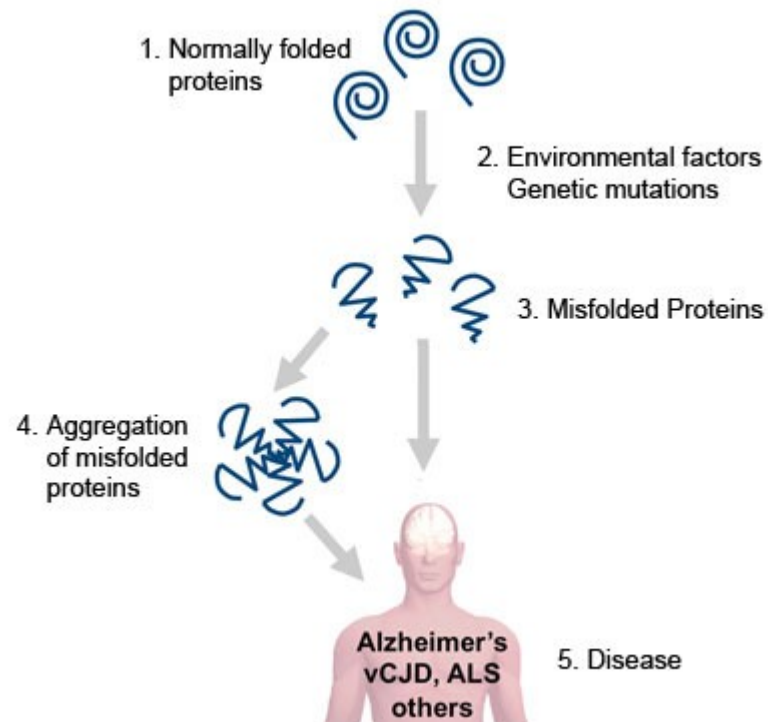
Selhání proteolytického procesu – Proteolytický proces chybně konformovaného proteinu může proběhnout nestandardně a zbyde špatně degradovatelný proteinový zbytek. Tento mechanismus se uplatňuje např. v patogenezi [Alzheimerovy choroby](#).

Mutace genu pro prekurzorový protein – V některých případech je patologická konformace způsobena zárodečnou mutací v genu. Jde o případ dědičných amyloidóz.

Nadprodukce – Přílišná produkce fyziologického proteinu může sama o sobě zvýšit riziko vzniku kondenzačních jader amyloidových fibril. Podílí se na patogenezi zejm. lokalizovaných amyloidóz.

Porucha kontroly kvality sestaveného proteinu.

Příklad:

Antiparallel beta-sheet: a signature structure of the oligomeric amyloid beta-peptide.

Amyloidní fibrily: **strukturované agregáty** nerozpustné, buňka je nedegraduje

Během formování amyloidu se α -helixy mění na β -skládané listy

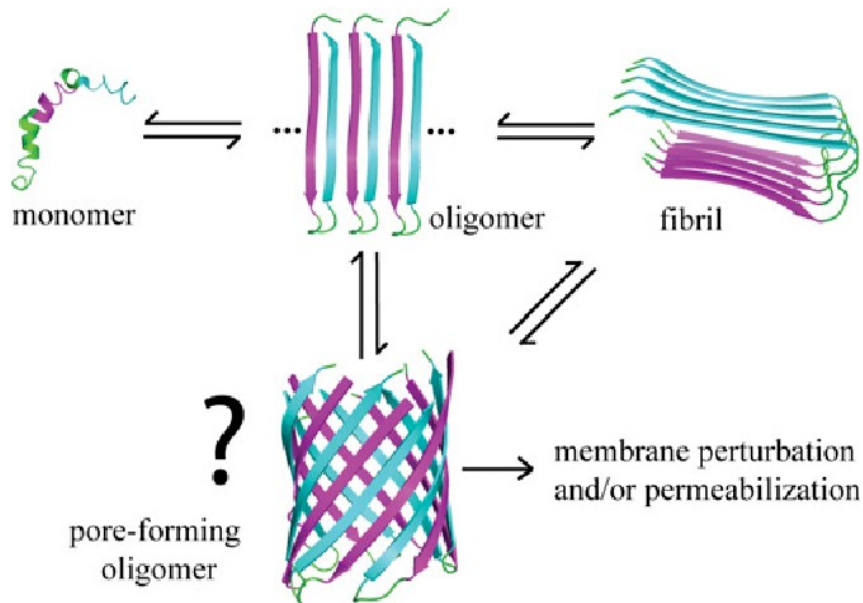
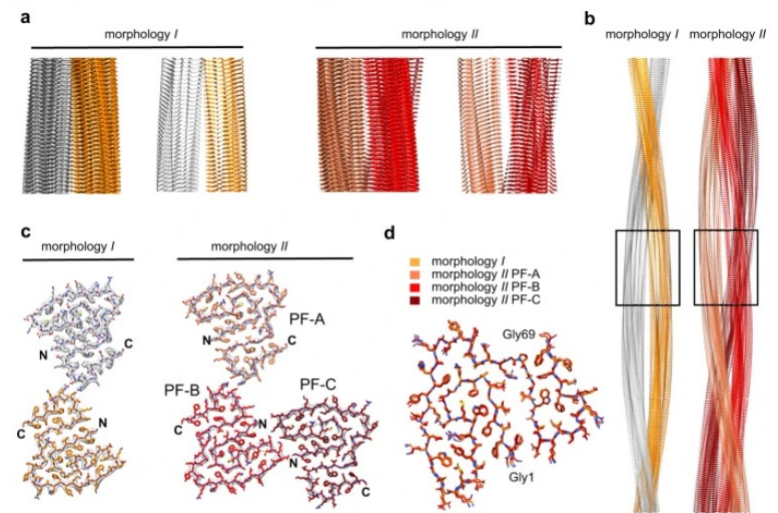

Fig. 1: Cryo-EM structures of AA amyloid fibrils purified from diseased tissue.

a Side views of fibril morphologies I and II: corresponding segments of the 3D maps and models, shown as ribbon diagrams. **b** Models of fibrils in side view. The segment shown in **a** is boxed. **c** Cross-sectional layers of fibril morphologies I and II. The 3D maps (gray surfaces) are superimposed with the models, shown as sticks. **d** Alignment of the fibril proteins of morphology I and II (PF-A to PF-C) as indicated in the figure. The data of morphology I is taken from a previously deposited data (PDB 6DSO: <https://doi.org/10.2210/pdb6dso/pdb>)⁵⁰.

A β způsobuje neurotoxicitu, ničí neuronové buňky

Strukturní mutace vedoucí k misfolding

Misfolded protein = ne-nativní špatně sbalená proteinová struktura

Až 1/2 lidských onemocnění je způsobena špatným sbalením proteinů, patří sem i mutace v p53.

TABLE 1 - uploaded by [Frank Shewmaker](#)
Content may be subject to copyright.

[Download](#) [View publication](#)

Protein	Disorder
<i>Aβ</i> peptides	Alzheimer's disease
Transthyretin	Senile systemic amyloidosis
Serum amyloid A	Secondary systemic amyloidosis (infections and chronic inflammatory conditions)
Amylin (IAPP)	Type II diabetes
<i>α</i> -synuclein	Parkinson's disease
Superoxide dismutase	Amyotrophic amyloidosis
<i>β</i> 2-microglobulin	Hemodialysis-related amyloidosis
Huntingtin	Huntington's disease
PrP	Transmissible spongiform encephalopathies
Ig light chain	Primary systemic amyloidosis

Examples of human amyloid peptides and proteins

Amyloidy mohou vznikat z různých proteinů a mohou se kumulovat v různých tkáních (ledviny, srdce, střevo, játra, kůže..)

Nejsou metabolizovány a odbourávány z těla, takže je jen otázkou času kdy začnou narušovat funkci orgánů.

Důvod toxicity amyloidních struktur??

- Agregáty se začleňují do membrány a depolarizují ji dochází ke změně akčního potenciálu.

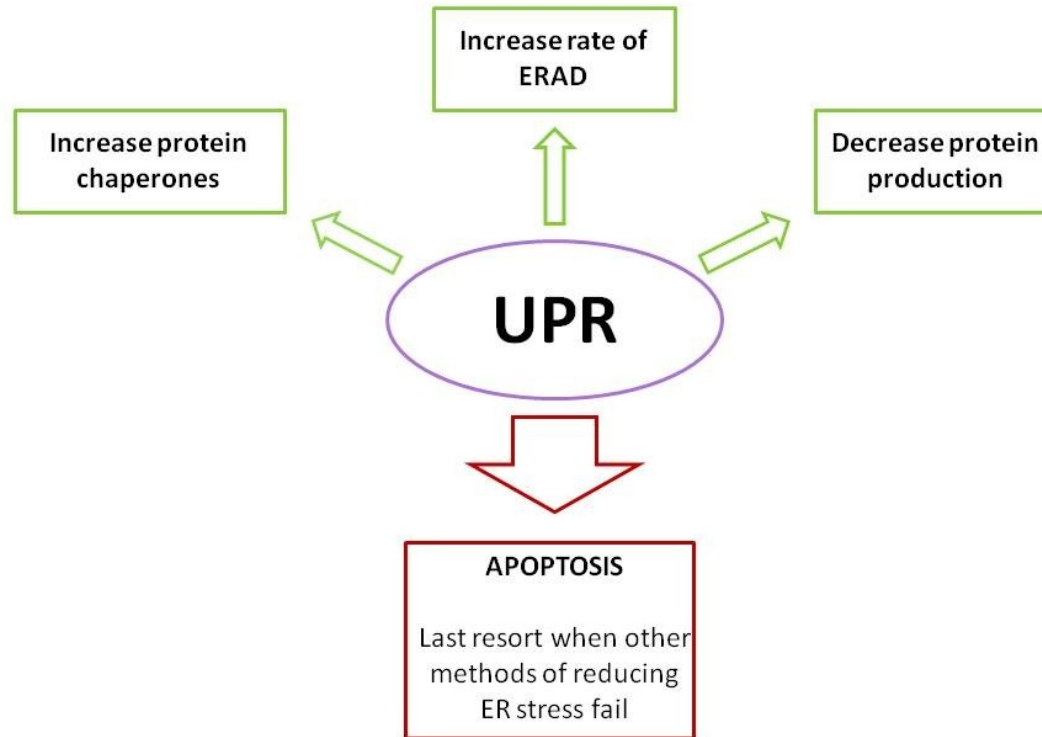
Důsledkem je programovaná smrt buňky (apoptóza) nebo nekróza, která může vést k zánětlivým reakcím.

K misfolding může dojít z různých důvodů

Summary of protein-modifying conditions and their affected proteins or peptides

Modifying condition	Affected proteins	Reference
Mutations	α -Synuclein, amyloid- β	27<REFLINK> 28<REFLINK>
Increased temperature	Streptokinase, β -lactoglobulin	29<REFLINK> 30<REFLINK>
High pH	PABP2, concanavalin A	31<REFLINK> 32<REFLINK>
Low pH	Fibroblast growth factor 20, vesicular stomatitis virus glycoprotein G	33<REFLINK> 34<REFLINK>
Increased hydrostatic pressure	Lysozyme, insulin	35<REFLINK> 36<REFLINK>
High shear rate	β -Lactoglobulin	37<REFLINK>
High ionic strength	Amyloid- β , melittin	38<REFLINK> 39<REFLINK>
Agitation	β_2 -Microglobulin, glucagons	40<REFLINK> 41<REFLINK>
Negatively charged surfaces	Ig light chain fragments	42<REFLINK>
Air-water interface	Amyloid- β , ovalbumin	43<REFLINK> 44<REFLINK>
Phosphatidylserine	Lysozyme, insulin, myoglobin, G3PD, transthyretin, cytochrome C, histone, α -lactalbumin, endostatin	45<REFLINK> 46<REFLINK>
Glycation	APP, albumin, IAPP	47<REFLINK> 48<REFLINK>
Oxidation	Superoxide dismutase, LDL, ApoC-II	49<REFLINK> 50<REFLINK> 51<REFLINK>

Přítomnost misfodovaných proteinů indukuje záchranné akce

Chaperony: (heat shock or stress proteins)

Klasifikace:

Podle molekulové hmotnosti (kDa):

(Hsp40, Hsp60, Hsp70, Hsp90, Hsp100 and the so-called small Hsps)

Podle mechanismu účinku:

- Foldázy - HSP60, HSP70, HSP90 foldování pomocí ATP (mají ATP-azovou doménu a substrátovou)
- Holdázy – HSP40, HSP33 nevyužívají ATP

Funkce chaperonů za normálních podmínek (není přítomen buněčný stres)

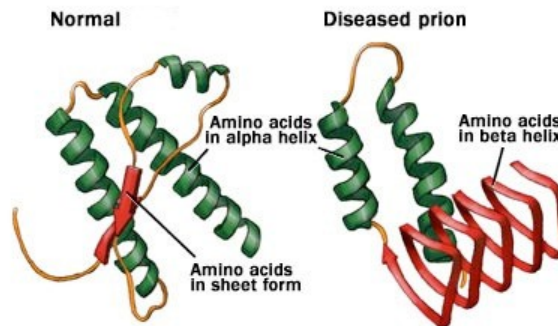
Chaperony asistují při foldování řady velkých proteinů, (např tubulin nebo aktin), kde stabilizují přechodné intermediáty, čímž umožňují vznik správné konformace.

Při foldování z jednoho stavu do druhého, u těchto proteinů, existují velké energetické bariéry

Další funkce: asistence při transportu a proteolytické degradaci

Mechanismus účinku chaperonů u misfolded proteins

- Chaperony váží hydrofóbní místa unfoldovaného proteinu (samotná vazba zabraňuje agregaci neboť stíní hydrofóbní místa)
- Uvolněná E z vazby ch-p se využije na narušení vazeb v misfoldovaném proteinu, což umožní nové přeskládání nebo využívá E z ATP-hydrolyzy ve své ATP-azové doméně
- Chaperon se váže cyklicky a různě na misfoldované proteiny umožňuje znovu sbalení = iterative annealing
- Transfer entropie – neuspořádaný chaperon se vazbou uspořádá a naopak misfoldovaný protein se rozbálí

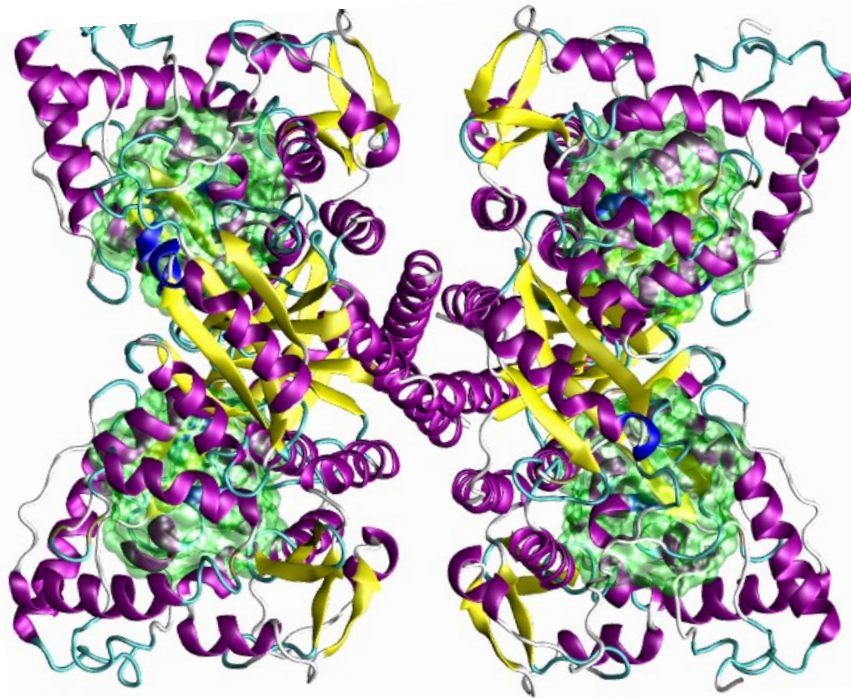

© Mayo Foundation for Medical Education and Research. All rights reserved.

Při foldování mohou vzniknout tzv. dead-end konformace, které se již nedají pomocí chaperonů přeskládat do funkční struktury.

Terapie – protein misfolding diseases

- Využití protilátek k blokování proteinových agregátů
- výroba farmakologických nebo chemických chaperonů (malé molekuly)

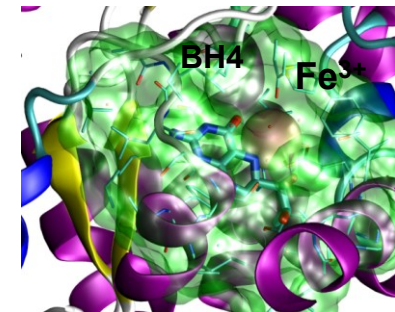

Phenylalanine hydroxylase
onemocnění: *Hyperphenylalaninemia*
(*fenylketonurie*) recesivní

Př:

Někteří pacienti dobře reagují na podání tetrahydrobiopterinu (BH4), který je přirozeným kofaktorem PAH a který působí jako farmakologický „chaperone“. BH4 zvyšuje termální stabilitu a ochranu proti proteolytické degradaci a oxidační inaktivaci mutovaného proteinu,

Aktivní místo